

Suzy Zail

The Wrong
BOY

PIANISTA de la
AUSCHWITZ

Ediție bilingvă

Traducere din limba engleză
de Diana Geacă

forteen | 2021

Chapter 1

They came at midnight, splintering the silence with their fists, pounding at our door until Father let them in. I tiptoed to my sister's bed, threw back the covers and slid in beside her. She was already awake.

"I hate them," I whispered. Mother didn't like us using the word *hatè* but there was no getting around it; I hated them. I hated their perfectly pressed uniforms and the way they pushed past Father, dragging the mud from their boots across Mother's Persian rug. I hated them for nailing the synagogue doors shut and for burning our books. But mostly I hated them for how they made me feel: scared and small.

Erika pressed a finger to her lips. They were in the next room. I crept out of bed and peered into the living room. There were two of them: one was short, the other tall. Both were ugly. I hadn't seen them in the ghetto before, but there had been others with the same helmets and heavy black boots. The last pair who'd visited came for the radio. *Jews aren't allowed to have radios*, they'd said, wrenching the cord from the wall.

My father lit a candle. Mother stood behind him in slippers, her hair still in pins. The smaller of the two officers – a young man with a pockmarked face – was rifling through drawers, plucking silver spoons and napkin rings from their velvet sleeves and slipping them into his pocket. I couldn't hear what the taller officer was saying, but after he finished talking, Father reached into the pocket of his dressing gown and pulled out the keys to our apartment.

Capitolul 1

Au venit la miezul nopții, spintecând tăcerea cu pumnii, bătând în ușă până când i-a lăsat tata să intre. M-am dus în vârful picioarelor la patul surorii mele, am ridicat pătura și m-am băgat lângă ea. Era deja trează.

— Îi urăsc, am șoptit.

Mamei nu-i plăcea când foloseam cuvântul „ură“, dar nu aveam încotro; îi uram. Le uram uniformele apretate perfect și felul în care și-au făcut loc pe lângă tata, lăsând cu ghețele urme de noroi pe covorul persan al mamei. Îi uram pentru că bătuseră în cuie ușile sinagogii și că ne arsese ră cărțile. Dar cel mai mult îi uram pentru felul în care mă făceau să mă simt: mică și speriată.

Erika și-a dus degetul la buze. Erau în camera de alături. M-am dat jos din pat și am tras cu ochiul în sufragerie. Erau doi: unul scund, celălalt înalt. Amândoi erau urâți. Pe ei nu-i mai văzusem până atunci în ghetto, dar mai veniseră alții cu aceeași cască și cu aceleași ghețe negre și grele. Ultima pereche care ne vizitase venise după radio. „Evreii n-au voie să dețină un radio“, ne-au spus, smulgând cablul din perete.

Tata a aprins o lumânare. Mama stătea în spatele lui, în papuci, cu părul încă prins cu agrafe. Cel mai scund dintre cei doi ofițeri – un tânăr cu fața ciupită de vărsat – ne cotrobăia prin sertare, înșfăcând din învelitoarele de catifea linguri și inele pentru șervețele, toate de argint, și băgându-și-le în buzunar. Nu auzeam ce spunea ofițerul mai înalt, dar, după ce-a terminat de vorbit, tata a băgat mâna în buzunarul halatului său și a scos cheile de la apartament.

The officer took the keys. He drew two sheets of paper from his satchel, thrust one at father, and read the other out loud.

“By order of the Royal Hungarian Government, made this day, Monday the twentieth day of June, 1944, all persons of Jewish descent ...”

We were to assemble outside the synagogue at eight o'clock the following morning. We were allowed one bag each and enough food for three days.

“You're being resettled,” the officer said. “We're closing the ghetto.”

He didn't say where we were going or how we would get there. He read the brutal words without pausing for breath, then he pulled another sheet from his bag and cast his torch over it.

“Samuel Mendel,” he said, looking down at my father. “According to this list you have two daughters. Get them.”

Erika didn't wait for Father to call her. She stepped out of the shadows and stood in the doorway in her bare feet, her flimsy nightdress caught in the glare of the flashlight.

“Erika Mendel?” The officer aimed his beam through her thin cotton gown. His face was cold, his eyes hard. My sister nodded.

“Hanna Mendel?”

I stepped into the hallway. The officer shoved me aside and stepped into the bedroom. I watched him fling open cupboards and empty the drawers. It didn't make any sense. They couldn't be kicking us out of the ghetto. It was their idea to create it, their idea to cram us inside its claustrophobic walls. We'd done everything they'd asked of us. We'd painted yellow stars on our apartment buildings, we'd obeyed curfew, we didn't take buses or use the telephone. I wasn't a troublemaker. I was a straight-A student. I'd won a scholarship to the Budapest Conservatorium of Music. I was smart. I was talented.

Erika had told me that none of that mattered, but I'd refused to listen. *When they look at you they don't see a girl who hands her homework in on time, she'd said. They don't care that you wake at six every morning to practise piano. They don't see a concert pianist when they look at you – they see a Jew.*

Ofițerul i le-a luat. A scos din geantă două foi de hârtie, i-a azvârlit una tatei, iar pe cealaltă a citit-o cu voce tare.

— Din ordinul Consiliului de Miniștri al Regatului Ungariei, emis astăzi, luni, 20 iunie, 1944, toate persoanele de origine evreiască...

Trebuia să ne adunăm în fața sinagogii la opt, a doua zi dimineată. Aveam voie să ne luăm un singur bagaj de persoană și mâncare pentru trei zile.

— O să fiți mutați, a spus ofițerul. Închidem ghetoul.

N-a spus unde o să mergem sau cum o să ajungem acolo. Ne-a citit cuvintele alea dure fără să facă vreo pauză de respirație, după care a mai scos o foaie din geantă, luminând-o cu lanterna.

— Samuel Mendel, a spus, privindu-l de sus pe tata. Conform listei, ai două fiice. Adu-le aici.

Erika n-a așteptat să o strige tata. A ieșit din umbră și a rămas în prag, în picioarele goale și în cămașa ei de noapte subțire, surprinsă de lumina orbitoare a lanternei.

— Erika Mendel?

Ofițerul a îndreptat raza lanternei spre cămașa ei de bumbac. Fața îi era aspră, iar privirea dură. Sora mea a dat din cap.

— Hanna Mendel?

Am pășit în hol. Ofițerul m-a dat la o parte și a intrat în dormitor. L-am urmărit cum deschidea dulapuri și golea sertare. Nu avea sens. Nu puteau să ne dea afară din ghetou. Fusese ideea lor să-l construiască și să ne înghesuie între perețiiăștia strâmți. Făcuserăm tot ce ne ceruseră. Pictaserăm stele galbene pe blocuri, respectam ora de stingere, nu mergeam cu autobuzul și nu foloseam telefonul. Eu nu cream probleme. Eram o elevă de nota 10. Câștigasem o bursă la Conservatorul din Budapesta. Eram deșteaptă. Eram talentată.

Erika îmi spusese că nimic din toate astea nu contează, dar eu refuzasem să o ascult. „Când se uită ei la tine, nu văd o fată care-și predă temele la timp”, îmi spusese ea. „Nu le pasă că te trezești la șase în fiecare dimineată ca să cânti la pian. Când se uită la tine, nu văd o pianistă. Văd o evreică.”

The officer crouched down on one knee and looked under my bed. I pressed my mouth to my sister's ear.

“Where are we going?”

Erika looked at our father's face, etched with fear, and at our mother, standing next to him, wringing her hands.

“I don't know,” she whispered, “but anywhere has to be better than here.”

We'd been living in the ghetto for six weeks. It had only taken a few days for the walls to go up around us, hemming us in. Erika hated the ghetto. She hated curfew, and the guards at the gates. She hated that her friends couldn't visit her, or telephone, once the line was disconnected. She missed going to the cinema and eating *Sacher-Torte* at Cafe Gerbeaud. She missed the admiring glances of young men and the way they fought for her attention. One by one, they had all donned uniforms and stopped talking to her. She hated Hitler.

I just thought he was crazy. Before our radio was confiscated, I'd heard him rant about Jews on the BBC. We were a threat to the nation, he said, we stole people's jobs, we ate too much and we spread disease. I didn't think anyone in Hungary would take him seriously – but then the German tanks rolled into Budapest in March 1944 and the government started passing these crazy laws. Father's business was shut down and his bank account was frozen. We couldn't ride in trains or go to university.

Having blue eyes and blond hair, I didn't attract the attention of the black-booted SS soldiers who patrolled the streets. Not until April when, in keeping with the Führer's orders, mother sewed a yellow star onto all of my clothes; a six-pointed Star of David as big as my palm, inscribed with the German word for Jew – *Jude*.

I wished I could wear my star proudly like Erika did. We weren't a strictly religious family, but the way Erika saw it, if she had to be stamped a Jew, she'd make her own labels. She found a length of bright yellow silk at Zimmerman's haberdashery on Utvar Street, and fashioned her own glimmering stars that

Ofițerul s-a lăsat într-un genunchi și s-a uitat sub patul meu. Mi-am lipit gura de urechea surorii mele.

— Unde mergem?

Erika s-a uitat la fața tatei, schimonosită de groază, și la mama, care stătea lângă el și își frângea mâinile.

— Nu știu, mi-a șoptit ea. Dar oriunde altundeva cred că e mai bine decât aici.

Trăiam în ghetou de șase săptămâni. Le luaseră doar câteva zile să ridice zidurile și să ne închidă între ele. Erika ura ghetoul. Ura ora de stingere și pe paznicii de la poartă. Ura faptul că prietenii ei nu puteau să o viziteze sau să o sune, odată ce linia de telefon fusese deconectată. Îi era dor să meargă la cinematograful și să mănânce tort Sacher la Gerbeaud Cafe. Îi era dor de privirile admirative ale tinerilor și de felul în care se luptau ca să-i câștige atenția. Unul după altul, toți au îmbrăcat uniforma și n-au mai vorbit cu ea. Îl ura pe Hitler.

Mie mi se părea că e pur și simplu nebun. Înainte ca radioul să ne fie confiscat, îl auzisem la BBC ținând un discurs delirant despre evrei. Eram o amenințare la adresa națiunii, spunea el, le furam celorlalți locurile de muncă, mâncam prea mult și răspândeam boli. Credeam că nimeni din Ungaria n-o să-l ia în serios, dar în martie 1944, tancurile germane au intrat în Budapesta, iar guvernul a început să emită legile astea absurde. Afacerea tatei a fost închisă, iar contul din bancă, înghețat. Nu mai aveam voie să călătorim cu trenul sau să mergem la universitate.

Fiind blondă, cu ochi albaștri, nu atrăgeam atenția soldaților SS care patrulau pe străzi în bocancii lor negri. Asta până în aprilie, când, ca să respecte ordinele Führer-ului, mama mi-a cusut o stea galbenă pe toate hainele; steaua în șase colțuri a lui David, mare cât palma mea, pe care era inscripționat cuvântul german pentru evreu: *Jude*.

Aș fi vrut să port steaua cu mândrie, ca Erika. Nu eram o familie religioasă până în măduva oaselor, dar Erika privea lucrurile așa: dacă tot trebuia să fie etichetată drept evreică, atunci o să-și facă ea propriile etichete. A găsit o bucată de mătase galbenă la merceria lui Zimmerman de pe strada Utvar și și-a făcut niște stele lucioase pe

she wore proudly on her left breast. I hid mine when I could, under scarves, my hair, my schoolbag strap.

There were others at school, branded like me, and it made me feel a little less alone. But I hated that star. It changed everything. The girls I spent every lunchtime with told me that they would understand if I felt more comfortable eating with my Jewish classmates. My best friend stopped inviting me over.

At least I still had Bach and Beethoven for company.

The officers had moved into our living room. The young one with the bulging pockets was seated at the piano, running his sweaty fingers over the keys. He hit middle C.

“Nice piano. An August Förster,” he said, turning to look at his colleague. “I’ve always wanted an August Förster.”

“Take it,” the older officer said. “Come back for it tomorrow with the truck.”

Erika pulled away from me. “Don’t!” I pleaded. I grabbed her arm and held it tight. “Don’t go in there. You’ll get us in trouble. He won’t let us keep it, and even if he did,” I whispered, “I can’t take it with me.”

Erika froze at the sound of our mother’s voice.

“Please, sir,” my mother stepped towards the officer, tears streaking her face, “not the piano—”

“Shut up!” The older officer swung his torch at my mother and she leaped back in fright.

He turned to my father. “The synagogue. Tomorrow. Eight o’clock.” He opened the front door and stepped into the corridor. The young officer smiled and followed him out.

“They can’t do this. We won’t let them.” Erika ran to the piano.

Father locked the front door. “We need to start packing. We have a lot to do.” He took my sister by the shoulders and steered her back to the bedroom. My mother sat, slumped at the piano, her head bowed. I sat beside her.

care le purta cu mândrie pe pieptul stâng. Eu o ascundeam pe a mea de câte ori puteam, cu eșarfa, cu părul și cu breteaua ghiozdanului.

Mai erau la școală și alții însemnați ca mine, iar asta mă făcea să nu mă mai simt așa de singură. Dar uram steaua aia. Schimba totul. Fetele cu care îmi petreceam fiecare pauză de prânz mi-au spus că înțeleg dacă m-aș simți mai bine să mănânc lângă colegii mei evrei. Prietena mea cea mai bună nu m-a mai invitat pe la ea.

Măcar Bach și Beethoven încă îmi mai țineau companie.

Ofițerii au trecut în sufragerie. Cel tânăr, care avea buzunarele umflute, se așezase la pian și își plimba degetele transpirate peste clape. A apăsat pe nota Do din octava centrală.

— Frumos pian. Un August Förster, a spus el, întorcându-se spre colegul lui. Dintotdeauna mi-am dorit un August Förster.

— Ia-l, i-a spus ofițerul mai în vârstă. Vino după el mâine cu camionul. Erika s-a smuls de lângă mine.

— Nu! am rugat-o, apucând-o de braț și ținând-o strâns. Nu te duce acolo! O să ne faci probleme. N-o să ne lase să-l păstrăm și chiar dacă ne-ar lăsa, i-am șoptit eu, n-o să-l pot lua cu mine.

Erika a înlemnit când a auzit vocea mamei noastre.

— Vă rog, domnule...

Mama a făcut un pas spre ofițer, cu lacrimile curgându-i pe obraji.

— Nu luați pianul...

— Gura!

Ofițerul mai în vârstă și-a îndreptat lanterna spre mama, iar ea a sărit în spate, speriată.

Omul s-a întors spre tata.

— La sinagogă. Mâine. La opt fix.

A deschis ușa de la intrare și a ieșit în hol. Ofițerul tânăr a zâmbit și s-a dus după el.

— Nu pot face asta. N-o să-i lăsăm, a protestat Erika, alergând spre pian.

Tata a încuiat ușa de la intrare.

— Trebuie să ne-apucăm de împachetat. Avem multe de făcut.

A luat-o pe sora mea de umeri și a condus-o spre dormitor. Mama stătea la pian, prăbușită, cu fruntea plecată. M-am așezat lângă ea.

"I'm so sorry, Hanna, so sorry," she repeated, as though it were all her doing. Tears stained her collar, and when she pulled me to her, I felt her body shuddering beneath the soft fabric of her dressing gown. I pulled away. I didn't want to see her despair, I wanted her to be brave.

"I should go and pack," I said. Mother rose from the stool and shuffled into the kitchen. I retreated to the bedroom.

Erika pulled a rucksack from the cupboard and threw a pair of hiking boots into it. She pulled a straw sunhat from a drawer and tossed it onto her bed. I grabbed my backpack from the floor and tipped it upside down, letting the contents spill onto my mattress: a pocket torch, bandages, medicine, spare underwear, a packet of crackers, a can of sardines. There had been more food, but we'd eaten our way through the bag a few weeks earlier when we had been trapped in the building's basement during an air raid. I crammed the food and medicine into a suitcase, burying it under a pile of blouses, a skirt, a pair of sandals, and three pairs of underwear. How did they expect us to pack when we didn't know where we were going? I tossed in my hairbrush, then scooped it out, added a handkerchief, pulled out a skirt and threw in a toothbrush. I left my floor-length gowns – the stiff taffetas and gossamer silks I wore when performing at the community hall – on their hangers, and my high-heeled shoes and silk gloves wrapped in their boxes of tissue paper.

"I know we have to be practical," Erika said, pulling a pale yellow dress from the cupboard and draping it over my suitcase, "but you have to take this. It's your favourite."

A few weeks earlier Mother had lugged the bolt of fabric from the attic and cut the pattern herself. She'd finished sewing the organza gown but hadn't gotten around to stitching a Star of David onto it. I was going to wear the dress the following Saturday night at our youth group's summer dance. I knew it was ridiculous going to a dance in the ghetto – but it was my first dance, and Michael Wollner had asked me to partner him.

— Îmi pare rău, Hanna, îmi pare rău, îmi tot repeta, de parcă era vina ei.

Lacrimile îi udao gulerul, iar când m-a tras spre ea, am simțit-o tremurând pe sub materialul moale al halatului ei. M-am retras. Nu voiam să-i văd disperarea, voiam să fie curajoasă.

— Trebuie să mă duc să-mi fac bagajul, i-am spus.

Mama s-a ridicat de pe scaunel și s-a dus, târșându-și picioarele, în bucătărie. Eu m-am dus în dormitor.

Erika a scos un rucsac din dulap și a aruncat în el o pereche de bocanci de drumeție. A scos dintr-un sertar o pălărie de soare din paie și a aruncat-o pe pat. Mi-am luat ghiozdanul de pe podea și l-am răsturnat, lăsând lucrurile să cadă din el pe salteaua mea: o lanternă de buzunar, pansamente, medicamente, chiloți de schimb, un pachet de biscuiți, o conservă de sardine. Fusesse mai multă mâncare, dar mâncasem din ea cu câteva săptămâni în urmă, când fuseserăm blocați în subsolul clădirii, în timpul unui atac aerian. Am înghesuit mâncarea și medicamentele într-o valiză și le-am îngropat sub un morman de bluze, o fustă, o pereche de sandale și trei perechi de chiloți. Cum voiau ei să ne facem bagajele dacă nici măcar nu știam unde mergem? Mi-am băgat peria de păr, dar apoi am scos-o și am pus o batistă, mi-am mai scos o fustă și am luat în schimb o periuță de dinți. Mi-am lăsat pe umerase rochiile lungi până în pământ – pe cele din tafta fixă și pe cele din voal de mătase, pe care le purtam când aveam spectacole la casa de cultură –, iar pantofii cu toc înalt și mânușile de mătase au rămas în cutii, învelite în hârtie absorbantă.

— Știi că trebuie să fim pragmatice, a spus Erika, scoțând din șifonier o rochie de un galben-pal, pe care mi-a întins-o peste valiză, dar trebuie să o iei pe asta. E preferata ta.

În urmă cu câteva săptămâni, mama scosese sulul de material din pod și croise singură modelul. Terminase de cusut rochia din organza, dar nu apucase să coasă pe ea steaua lui David. Trebuia să o port sâmbăta viitoare, la balul de vară al tinerilor. Știi că era caraghios să mergi la bal în ghetou, dar era primul meu bal și Michael Wollner mă invitase să-i fiu parteneră.